

Biyofarmasötik ve Klinik Farmakokinetik

Milo Gibaldi, Lea and Febiger,
1977, Türkçe çeviri : Gül Ayanoglu,
Ankara, 1981. 195 sayfa, 19×27 cm.
Fiyatı : 500 TL(*)

Farmasötik Bilimlerde son yirmi yıl içindeki en büyük gelişmeler kuşkusuz Biyofarmasötik ve Farmakokinetik dallarında olmuştur. Bu alanlarda yapılan çalışmalar hızla artarken, bu sahadaki temel bilgilerin yeraldığı lisans ve lisansüstü kitaplar yavaş yavaş batı literatür dünyasında ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu dalda yurdumuzda duyulan boşluk, yakınlarda Gibaldi'nin «Biyofarmasötik ve Klinik Farmakokinetik» isimli kitabının Türkçeye çevrilerek basılmasıyla büyük ölçüde giderilmiş oldu. Bu önemli çeviriyi gerçekleştiren Doç. Dr. Gül Ayanoglu'nu tebrik etmek isteriz.

Söz konusu kitap, sekiz bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Farmakokinetik genel olarak ele alınmıştır. Dağılma, atılma, klirens, biyoyararlılık ve ilaç verilmesi çok kısa olarak ortaya konmuştur. Arkadan gelen üç bölümde, gastrointestinal emilme, biyolojik, fizikokimyasal ve dozaj şekli açısından ayrı ayrı ele alınarak ayrıntılı olarak incelenmiştir. Beşinci bölümde, oral olmayan verilmesi yolları incelenmiş olup, altıncı bölümde de ilaçların organizmadan uzaklaşma yolları ve metabolizması sunulmuştur. Bunları izleyen yedinci bölümde, plazma ilaç konsantrasyonlarında bireyler arası farklılıklar gayet ayrıntılı ve yeterli olarak irdelenmiştir. İlaç etkileşmelerine de bu arada değinil-

miştir. Sekizinci bölümde plazma ilaç konsantrasyonlarının tedavideki önemi ve yeri özel örnekler verilerek anlatılmıştır. Digoksin, dijitaloksin, gentamisin, fenitoin, fenobarbital, teofilin, salisilatlar, lityum, vb. ilaçlar bu örnekler arasındadır.

Yapıtın, konuya ilk giren okuyucu açısından oldukça değerli olduğu kanısındayız. Yalnız ilk bölümdeki Farmakokinetik bilgiler, kanımızca daha geniş olmalıydı. Keza bölümün sonlarında yer alan dozaj rejimi uygulamaları daha ayrıntılı olarak verilmeli ve Farmakokinetik denklemlere dayandırılmalıydı. Bu bölümde verilen ve grafik hesaplara dayanan yöntemler gayet açık ve aydınlatıcıdır.

Çeviride dikkatimizi çeken bir husus, dissolüsyon, transport, solüt, süreç, muhteva, absorpsiyon, sınıflama, infeste, instabil, surfaktan, itraha, dispozisyon, dezentegrasyon, topikal tatbik, müstahzar, aköz hü-mor ve eliminasyon gibi yabancı kaynaklı sözcüklerin kullanılmış olmasıdır. Her ne kadar çevirmen bu gibi terimlerin Türkçelerinin henüz yerleşmediğini önsözde belirtiyorsa da, kanımızca bunları yerleştirme çabalarına bu tarz çevirilerle katkıda bulunmak gerekir.

Sonuç olarak, bu çeviriyi Türk eczacılığı için önemli bir adım olarak görmekteyiz. Öğrencilere, hocalara, araştırmacılara, endüstriyel, piyasa, hastane ve yönetici durumundaki eczacılara bu kitabın yararlı olacağı kanısındayız.

(*) Bu kitabın tanıtım ve eleştirisi İlbeyi Ağabeyoğlu (A.Ü. Eczacılık Fakültesi, Farmasötik Teknoloji Bölümü Öğretim Üyesi) tarafından yapılmıştır.